

O'TKIR OBSTURTIV BRONXIT*Fayziyev Azamat Adilboy o'g'li**Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti**Stajyor Assistant*

ANNOTATSIYA. *Ushbu maqola o'tkir obsturtiv bronxit haqida- bu nafas yo'llarining yallig'lanishi bilan bog'liq bo'lgan va asosan bronxlarda obstruksiyaga olib keladigan kasallikdir. Ushbu holat ko'pincha virusli infektsiyalar, allergiya yoki kimyoviy moddalar ta'siri natijasida yuzaga keladi. O'tkir obsturtiv bronxit, asosan, bolalar va qariyalar orasida keng tarqalgan bo'lib, uning belgilari orasida qichishish, yo'tal, nafas olishda qiyinchilik, va ko'krakda og'riq mavjud.*

KALIT SO'ZLAR: *Obstruktiv bronxit, sitokinlar, immunitet, yo'tal, virusli infektsiya, allergiya, nafas yo'llarining yallig'lanishi.*

АННОТАЦИЯ. *В данной статье речь пойдет об остром обструктивном бронхите — заболевании, связанном с воспалением дыхательных путей и преимущественно вызывающем обструкцию бронхов. Это состояние часто вызвано вирусными инфекциями, аллергией или воздействием химических веществ. Острый обструктивный бронхит распространен в основном среди детей и пожилых людей, его симптомы включают свистящее дыхание, кашель, затрудненное дыхание и боль в груди.*

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: *Обструктивный бронхит, цитокины, иммунитет, кашель, вирусная инфекция, аллергия, воспаление дыхательных путей*

ANNOTATION. *This article is about acute obstructive bronchitis, which is a disease associated with inflammation of the airways and mainly causing obstruction in the bronchi. This condition is often caused by viral infections, allergies or exposure to chemicals. Acute obstructive bronchitis is common mainly among children and the elderly, and its symptoms include wheezing, coughing, difficulty breathing, and chest pain.*

KEY WORDS: *Obstructive bronchitis, cytokines, immunity, cough, viral infection, allergy, airway inflammation.*

Kirish

Kattalardagi bronxit ikki xil bo'ladi: o'tkir va surunkali, kataral va yiringli, obstruktiv va obstruktiv bo'lmagan. Kasallikning barcha shakllarini bitta asosiy simptom - yo'tal bilan birlashtiradi. Dastlabki 2-3 kun ichida u intruziv, quruq yoki ozgina balg'am bilan. Bir necha kundan keyin bronxit belgilari o'zgara boshlaydi. Balg'amning ajralishi yanada kuchliroq. Samarali yo'tal - bu jarayonning aniqroq ta'rifi. Balg'am asosan oq-kulrang va tiniq rangga ega, ammo bakterial infektsiya qo'shilsa, sarg'ish-yashil bo'lishi mumkin. Kattalardagi bronxitning belgilari quyidagicha: tananing umumiy intoksikatsiyasi (zaiflik, uyquchanlik, ishtahani yo'qotish), ko'krak og'rig'i.

O'tkir obstruktiv bronxitning sabablari:

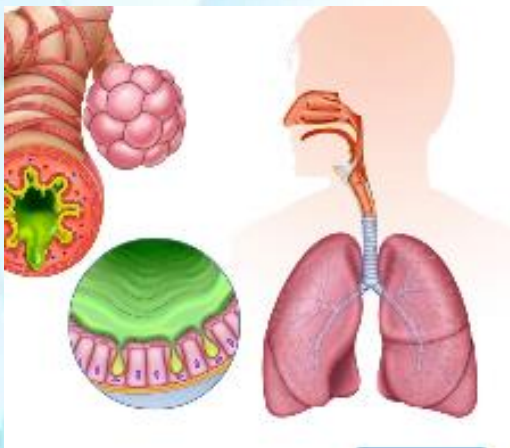
- Virusli infektsiyalar (masalan, gripp, respirator sincitial virus)
- Bakterial infektsiyalar
- Allergik reaksiyalar
- Kimyoviy moddalar va ifloslangan havoning ta'siri
- Genetik omillar va oilaviy tarixi

Belgilari va simptomlari:

- Yo'tal: quruq yoki balg'amli
- Nafas olishda qiyinchilik (disneya)
- Ko'krakda siqilish hissi
- Qichishish va og'riq
- Bosh og'rig'i va umumiy holsizlik

Obstruktiv bronxitni davolash bemorning davolash jarayonida faol ishtirokida bo'lishi kerak. Iloji bo'lsa, kasallikning rivojlanishini qo'zg'atadigan salbiy omillarni bartaraf etishga arziydi - bu birinchi navbatda chekishni tashlash, eng sog'lom turmush tarzini olib borish istagi, agar bronxial obstruktsiya rivojlanishining asosiy sababi kasbiy xavf, ish joyini o'zgartirish bo'lsa. maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, bronxodilatator terapiyasi, terapevtik nafas olish mashqlari ko'rsatilgan.

Bronxitning kuchayishi davrida antibiotik terapiyasi o'tkaziladi - balg'am tahlili natijalarini hisobga olgan holda dorilar individual ravishda tanlanadi. Obstruktiv bronxitni davolashda balg'amni bo'shatishga yordam beradigan, bronxning o'tkazuvchanligini yaxshilaydigan ekspektoranlarning ahamiyati katta. Shu maqsadda ekspektoratsiyani rag'batlantiruvchi preparatlar, balg'amni suyultiruvchi dorilar va mukoregulatorlar buyuriladi. Obstruktiv bronxit bilan fizioterapiya ko'rsatiladi. Ekspektoranlarning inhalatsiyasini, kaliy yodidning elektroforezini va antispazmodiklarni, sinusoidal modulyatsiyalangan oqimlarni qo'llang.

1-rasm.

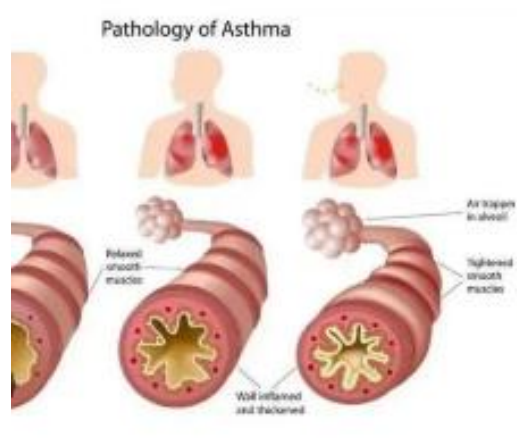
Diagnostika:

- Klinik tekshiruv va bemorning tarixi
- Fizik tekshiruv: nafas olish tovushlari, ko'krak qafasini tekshirish
- Spirometriya: nafas olish funksiyasini baholash
- Rentgenografiya: o'pka va bronxlarning holatini ko'rish
- Laboratoriya testlari: balg'am tahlili, qon tahlili

Davolash usullari:

- Simptomatik davolash: yo'talni yengillashtirish, nafas olishni yaxshilash
- Mukolitiklar: balg'amni suyultirish
- Bronxodilatatorlar: nafas yo'llarini kengaytirish
- Yallig'lanishga qarshi dorilar: steroidlar va nonsteroid dorilar
- Oziqlanish va suvsizlanishni oldini olish

Kattalardagi bronxitni davolash bolalardagi terapiyadan farq qiladi. To'shak yoki yarim to'shakda dam olishni kuzatish muhimdir. Bronxitni qanday

2-rasm.

davolash kerak - bu kasallik omiliga (viruslar, bakteriyalar), uning kursining shakli va murakkabligiga bog'liq. Yo'tal refleksini yumshatish uchun simptomatik dorilar buyuriladi. Agar kerak bo'lsa, mukolitik va ekspektoran preparatlar buyuriladi. Bronxit uchun bunday dori, ta'sirini hisobga olgan holda, faqat shifokor tomonidan belgilanishi kerak. Aks holda, sog'lig'ingizga zarar etkazishingiz mumkin. Bakterial omilga asoslangan kasallikning rivojlanishi bilan kattalardagi bronxit uchun antibiotiklar majburiy chora hisoblanadi. Preparatni tanlash atipik mikroorganizmlarning turini ko'rsatadigan tahlillardan so'ng amalga oshiriladi. Glyukokortikoidlar, beta-agonistlar, o'ziga xos yallig'lanishga qarshi preparatlar bilan bronxit uchun inhaliyalar bemorning ahvolini engillashtirishning samarali usuli hisoblanadi.

Профилактика:

- Virusli infeksiyalardan saqlanish: vaksinatsiya
- Allergenlardan qochish
- Sog'lom turmush tarzi: to'g'ri ovqatlanish, jismoniy faoliyat
- Tabiiy muhitni saqlash va ifloslanishni kamaytirish

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Зинина Е.П., Царенко С.В., Логунов Д.Ю., Тухватулин А.И., Бабаянц А.В., Аврамов А.А. Роль провоспалительных и противовоспалительных цитокинов при бактериальной пневмонии. Обзор литературы. Вестник интенсивной терапии им. А.И. Салтанова. 2021;1:77-89.

2. Баранов А.А., Альбицкий В.Ю., Намазова-Баранова Л.С., Терлецкая Р.Н. Состояние здоровья детей в со-временной России. Социальная педиатрия. 2-е издание, дополненное. М.: Династия. 2020; 21

3. Заплатников А.Л., Коровина Н.А, Таточенко В.К., Эрдес С.И. Острые респираторные заболевания у детей: лечение и профилактика: Пособие для врачей. М.: РМАПО, 2002: 73

4. Касохов Т.Б., Цораева З.А. Роль иммунной системы в развитии бронхиальной астмы у детей, проживающих в зоне экологического

неблагополучия, и методы лечения // Современные проблемы науки и образования, 2016. № 3. С. 1–7

5. Lukianenko N., Kens O., Nurgaliyeva Z., Toguzbayeva D., Sakhipov M. Finding a molecular genetic marker for the incidence of recurrent episodes of acute obstructive bronchitis in children //Journal of Medicine and Life. – 2021. – Т. 14. – №. 5. – С. 695

6. Shavazi H., & Ibragimova M. (2023). Use of polyoxidonium in the treatment of obstructive bronchitis in children. International Journal of Scientific Pediatrics, (1), 26–28